

Ο μαγικός κόσμος των ιδιωτικών κολεγίων!

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΝΑΝΟΥΡΗ

Λαγούς με πετραχήλια υπόσχονται τα Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών (ΚΕΣ) σε μαθητές που συνδέουν το μέλλον τους με έναν «καλό» πανεπιστημιακό τίτλο και σε γονείς που είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν.

Στις διαφημιστικές καταχωρίσεις τους προσφέρονται μεταπτυχιακά προγράμματα, «προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί τίτλοι» σε χρόνο ρεκόρ από 4 έως 6 εβδομάδες αλλά και δύο (;) πτυχία Νομικής από πανεπιστήμια της Γαλλίας και της Ιταλίας με ταχύρρυθμες σπουδές 3 ετών.

«Σερσέ λα φαμ» (ψάξτε τη γυναίκα), λένε οι Γάλλοι. Στην περίπτωση μας, όμως, αναζητήστε την οδηγία 36/2005 της Ε.Ε., σύμφωνα με την οποία η χώρα μας οφείλει να αναγνωρίσει επαγγελματικά δικαιώματα σε αποφοίτους των ΚΕΣ που συνεργάζονται με ευρωπαϊκά πανεπιστήμια.

Η έλευση της Σορβόνης

Η προθεσμία ενσωμάτωσης της οδηγίας στο ελληνικό δίκαιο, που παρήλθε τη Δευτέρα 22 Οκτωβρίου, ανοίγει τον ασκό του Αιόλου καθώς ήδη ξεκίνησαν προσφυγές από 2.000 «πτυχιούχους» των ΚΕΣ και κινήσεις όπως η εντυπωσιακή εμφάνιση του πανεπιστημίου της Σορβόνης στην Αθήνα.

Για το τελευταίο, πρυτάνεις και πανεπιστημιακοί εμφανίζονται επιφυλακτικοί.

* «Τα γαλλικά πανεπιστήμια αναγκάζονται να μπουν στο χορό αναζητώντας πόρους επειδή μειώνονται οι επιδοτήσεις από τον Νικολά Σαρκοζί όπως έγινε πριν από χρόνια με τα αγγλοσαξονικά ελέω Μάργκαρετ Θάτσερ», σχολιάζει ο πρύτανης του ΕΜΠ, Κώστας Μουτζούρης.

* «Η Σορβόνη εξαγγυώνει το όνομά της μέσω ενός εκπαιδευτικού νεοαποικισμού που δεν θα πιάσει», προβλέπει ο γραμματέας της ΠΟΣΔΕΠ, Γ. Μαΐστρος.

* «Στη Γαλλία η Σορβόνη δεν έχει διδάκτρα. Εάν την ενδιέφερε το εκπαιδευτικό κομμάτι, θα μπορούσε να συνεργαστεί με δημόσια πανεπιστήμια. Δημιουργεί, όμως, ένα εμπορικό κατασκευάσμα που απευθύνεται σε τριτοκοσμικές χώρες», τονίζει ο καθηγητής του ΕΜΠ, Βένιος Αγγελόπουλος, που γνωρίζει καλά το γαλλικό σύστημα.

«Παλιότερα η Γαλλία, ως αποικιακή δύναμη, είχε θεσπίσει τις περιβόητες σπουδές "μπον πουρ οριάν" (καλές για την ανατολή) που δεν αναγνωρίζονταν στη χώρα και είχαν πια καταργηθεί. Φοβάμαι ότι πρόκειται για μια τέτοια περίπτωση».

Θαυματουργά προγράμματα

- Στο νέο τοπίο που διαμορφώνεται τα ΚΕΣ προτείνουν προγράμματα σπουδών που προκαλούν θυμηδία: «Μεταπτυχιακό βρεφονηπιαγωγών για αποφοίτους ΤΕΕ και ΙΕΚ», αλιεύσαμε σε μια καταχώριση. Μεταπτυχιακό δηλαδή που δεν προϋποθέτει πτυχίο ΑΕΙ ή ΤΕΙ.

- Σε άλλη διαφήμιση στο Διαδίκτυο καλούνται οι νέοι μας να αποκτήσουν εγγυημένους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς τίτλους (Bachelors, Masters, MBA, Doctorate Degrees) σε 4 έως 6 εβδομάδες. Τι κάθονται, λοιπόν, οι μαθητές και σκοτώνονται στο διάβασμα για να περάσουν στις πανελλήνιες και για να πάρουν το πτυχίο σε 4-6 χρόνια, με κίνδυνο να διαγραφούν εάν καθυστερήσουν.

- Άλλη καταχώριση προτείνει τριετείς σπουδές που οδηγούν σε διπλό πτυχίο Νομικής: Δύο χρόνια σε κολέγιο στην Ελλάδα, ένας ακόμη χρόνος σε δημόσιο πανεπιστήμιο της Ιταλίας και μπορείτε να «κορνιζάρετε» πτυχίο Νομικής του γαλλικού πανεπιστημίου Paris 13 αλλά και του ιταλικού Trento...

Τα διπλά πτυχία

Ο καθηγητής Μανώλης Αμαργιανάκης είναι ο ιδιοκτήτης του ΚΕΣ που προωθεί το συγκεκριμένο και άλλα παρεμφερή προγράμματα. Χαιρετίζει την είσοδο της Σορβόνης στην Ελλάδα και υπενθυμίζει ότι ο ίδιος «θεραπεύει» τις γαλλόφωνες τριτοβάθμιες σπουδές εδώ και χρόνια.

«Τα διπλά πτυχία είναι η σύγχρονη τάση. 150 πανεπιστήμια της Γαλλίας και της Γερμανίας παρέχουν διπλά εθνικά πτυχία», μας λέει.

«Η Ε.Ε. ενισχύει αυτές τις προσπάθειες για να τονωθεί η αίσθηση του ευρωπαίου πολίτη ανάμεσα στους φοιτητές, η διακίνησή τους στις χώρες-μέλη και η γλωσσομάθεια».

* Ο αντιπρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών, Ιωάννης Καρακώστας, είναι κατηγορηματικός: «Έχω πολλές αμφιβολίες για τη σοβαρότητα τέτοιων εγχειρημάτων. Θα συνιστούσα στους γονείς να το σκεφτούν καλά πριν οδηγήσουν τα παιδιά τους σε τέτοιες περιπέτειες».

* «Τα ακαδημαϊκά στάνταρ είναι γνωστά και πρέπει να διέπουν όλα τα προγράμματα τριτοβάθμιων σπουδών. Είναι απαράδεκτο να πωλούνται παρόμοιες υπηρεσίες και μάλιστα χωρίς κανέναν έλεγχο από το υπουργείο

Παιδείας», υπογραμμίζει ο πρύτανης του Πανεπιστημίου Πάτρας, Στ. Κουμπιάς. «Πανεπιστήμιο σημαίνει ώσμωση των επιστημών και όχι να ανοίγει οιοσδήποτε εν κρυπτώ και παραβύστω κάποια σχολή και να διανέμει τίτλους».

Η οδηγία και οι προσφυγές των αποφοίτων

Οι δύο πρώτες προσφυγές για αναγνώριση επαγγελματικών δικαιωμάτων σε αποφοίτους κολεγίων κατά τις επιταγές της κοινοτικής οδηγίας αναμένεται να εξελιχθούν σε ένα τεράστιο κύμα, καθώς οι πτυχιούχοι των ΚΕΣ τα τελευταία δέκα χρόνια υπολογίζονται σε 25.000.

* Το υπουργείο Παιδείας μέχρι προ τινος ακολουθούσε την προσφιλή τακτική να ροκανίζει τον χρόνο. Ήταν η «γραμμή» που είχε διαμορφώσει η Μαριέττα Γιαννάκου και, όπως διαφαινόταν από τις πρώτες δηλώσεις του, είχε την πρόθεση να ακολουθήσει και ο Ευρ. Στυλιανίδης.

Να κερδηθεί όσο το δυνατόν περισσότερος χρόνος με την αξιοποίηση κάθε νομικής δυνατότητας ώστε να καθυστερήσει η ενσωμάτωση της κοινοτικής οδηγίας στο Εθνικό Δίκαιο. Το υπουργείο θεωρούσε ότι και με καταδίκη της χώρας από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο θα μπορούσε να κερδηθούν 3-4 χρόνια μέχρι να ρυθμίσει με νόμο τα της λειτουργίας των ΚΕΣ...

* Μια δήλωση, ωστόσο, του κυβερνητικού εκπροσώπου την περασμένη Τετάρτη άφηνε να εννοηθεί ότι οι τελικοί χειρισμοί θα είναι διαφορετικοί. Ο Θ. Ρουσόπουλος ερωτηθείς δήλωσε: «Η Ελλάδα έχει σαφώς την υποχρέωση να εναρμονίζει τη νομοθεσία της στις κοινοτικές οδηγίες. Όπως συμβαίνει με όλες, πρέπει να γίνονται μέρος του εσωτερικού μας δικαίου. Χρησιμοποιούμε, όμως, το Εθνικό μας Δίκαιο προκειμένου να ελέγχουμε την ποιότητα της παρεχόμενης παιδείας με τη δημιουργία αυστηρών μηχανισμών. Αυτό θα πράξουμε και στη συγκεκριμένη περίπτωση».

Αν και η δήλωση θυμίζει περισσότερο χρησμό, αφού είναι προφανές ότι είναι υποχρέωση κάθε χώρας να εφαρμόσει τις κοινοτικές οδηγίες, όλα δείχνουν πως αυτή τη φορά ο κύβος ερρίφθη και οι διαδικασίες αναγνώρισης των κολεγίων και των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων τους θα επισπευσθούν.

Ηδη γίνεται λόγος για προεδρικό διάταγμα εντός του Ιουνίου 2008 και για σχέδιο νόμου που θα ψηφιστεί μετά το καλοκαίρι και θα καθορίζει τον έλεγχο ποιότητας και την πιστοποίηση των κολεγίων.

* Η οδηγία θέτει τρεις όρους για την αναγνώριση των πτυχίων των κολεγίων:

* Να έχει πιστοποιηθεί η κατάρτιση που παρείχε το κολέγιο στην Ελλάδα από το εκπαιδευτικό ίδρυμα του κράτους-μέλους με το οποίο έχει συμβληθεί.

* Οι τίτλοι εκπαίδευσης να προσδίδουν τα ίδια επαγγελματικά δικαιώματα στο κράτος που χορήγησε τον τίτλο.

* Να είναι ίδιοι οι τίτλοι εκπαίδευσης με εκείνους που θα είχαν χορηγηθεί αν η εκπαίδευση είχε γίνει εξ ολοκλήρου στο κράτος καταγωγής του τίτλου.

* Αυτό αφήνει πολλά περιθώρια για αυστηρές προϋποθέσεις στον τρόπο λειτουργίας των κολεγίων στην Ελλάδα, που μέχρι σήμερα λειτουργούν χωρίς κανέναν έλεγχο από το υπουργείο Παιδείας.

«Επιβάλλεται να προετοιμαστεί με επιμέλεια η μεταφορά της οδηγίας στην ελληνική έννομη τάξη. Είναι απαραίτητη η θέσπιση κανόνων που θα αφορούν στις προϋποθέσεις και στους όρους λειτουργίας των ΚΕΣ», επισημαίνει ο καθηγητής Δικαίου Χαρ. Ανθόπουλος.

* Όσο για τις προσφυγές των αποφοίτων;

«Το ΣτΕ αναμένεται να απορρίψει τις προσφυγές εάν ακολουθήσει την έως τώρα νομολογία του, ότι δηλαδή για τον έλληνα δικαστή το ελληνικό Σύνταγμα υπερέχει του κοινοτικού δικαίου και είναι δύσκολο να αλλάξει νομολογία», υπογραμμίζει ο καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου στο ΑΠΘ, Κ. Χρυσόγονος. «Το εάν η αναγνώριση επαγγελματικών δικαιωμάτων στους αποφοίτους των ΚΕΣ άπτεται ή όχι του άρθρου 16 είναι ρευστό ζήτημα που εξαρτάται από την ερμηνεία της νομολογίας του ΣτΕ».

Δ. Ε.Ν.

Ζαν-Ρομπέρ Πιτ

«Ελπίζω ν' αλλάξει το άρθρο 16»

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗ ΒΑΣΙΑ ΚΑΪΜΑΚΗ

Για να κατανοήσει κανείς πλήρως τη συζήτησή μας με τον Ζαν-Ρομπέρ Πιτ, πρόεδρο του Πανεπιστημίου της Σορβόνης Paris IV, χρειάζεται να γνωρίζει τρεις έννοιες-κλειδιά: Η πρώτη είναι «πτυχίο», το οποίο για τους Γάλλους, όπως και για άλλους Ευρωπαίους, δίνεται σε τρία χρόνια.

Η δεύτερη είναι «μαστέρ», ένα μεταπτυχιακό καθαρά επαγγελματικής φύσης, το οποίο προετοιμάζει καλύτερα για την είσοδο στην αγορά εργασίας, αλλά δεν ανοίγει το δρόμο για διδακτορικό. Η τρίτη είναι «γκραντ εκόλ», η οποία θεωρείται ανώτερη του πανεπιστημίου στη Γαλλία και όπου η επιλογή είναι αυστηρή. Ταυτόχρονα είναι η μόνη υπαρκτή μορφή ιδιωτικού ιδρύματος στη Γαλλία -εκτός από τα τρία καθολικά πανεπιστήμια. Ο Ζαν-Ρομπέρ

Πιτ ήρθε στη χώρα μας να διαπραγματευτεί το άνοιγμα πανεπιστημιακών σχολών. Όπως παραδέχτηκε και ο ίδιος, με την υπάρχουσα νομοθεσία στην Ελλάδα δεν είναι πλήρως εφικτό.

* Τι ακριβώς θα προτείνει η Σορβόνη στους έλληνες φοιτητές;

- Διδασκαλία στη γαλλική γλώσσα, όπως ακριβώς στη Σορβόνη, με υψηλό επίπεδο διδασκαλίας και προσδοκιών. Πρόκειται, λοιπόν, για εξαγωγή αλά γαλλικά - όχι ενός τύπου ή συστήματος διδασκαλίας αλλά του συνόλου, το οποίο στοιχειοθετείται από το «σήμα-κατατεθέν» της Σορβόνης, τους καθηγητές που διδάσκουν εκεί και τα προγράμματα σπουδών. Το πτυχίο θα είναι, δηλαδή, ταυτόσημο με εκείνο των αποφοίτων της Σορβόνης.

* Γιατί επιλέξατε τη χώρα μας για να επεκτείνετε τις δραστηριότητές σας;

- Εχουμε ήδη εμπειρία από το Αμπού Ντάμπι, όπου έχουμε ήδη 250 φοιτητές και σχεδιάζουμε το άνοιγμα νέων τμημάτων. Για τη χώρα σας γνωρίζουμε τη ζήτηση, την οποία μας μετέφερε πολλές φορές το Γαλλικό Ινστιτούτο και η πρεσβεία, αλλά και πολλοί έλληνες φίλοι. Επίσης έχουμε ήδη μια πολύ καλή συνεργασία. Θα γνωρίζετε ίσως ότι το Γαλλικό Ινστιτούτο δίνει ήδη ένα πτυχίο Γαλλικής Φιλολογίας, όμως το ελληνικό κράτος δεν το αναγνωρίζει, αφού η φοίτηση είναι τριετής με βάση το ευρωπαϊκό μοντέλο. Πρόκειται για πρόβλημα εναρμόνισης με την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

ZAN-ROMPER PIT

* Στη Γαλλία, το τριετές σύστημα φοίτησης εφαρμόστηκε πρόσφατα. Το θεωρείτε επιτυχές;

- Φυσικά. Αλλωστε, δεν μπορούμε να πάμε προς τα πίσω, είναι πια το ευρωπαϊκό σύστημα. Θα ήθελα να είμαι ξεκάθαρος σε αυτό, πιστεύω ότι η ελληνική νομοθεσία πρέπει να εξελιχθεί και να ενσωματωθεί στο ευρωπαϊκό σύστημα, γιατί στην ουσία το υπάρχον σύστημα είναι εις βάρος των ελλήνων φοιτητών.

* Γνωρίζετε τη συζήτηση που διεξάγεται στη χώρα μας για τα ιδιωτικά πανεπιστήμια; Θεωρείτε ότι το δικό σας εμπίπτει στην κατηγορία των ιδιωτικών;

- Θα είμαστε κατά κάποιον τρόπο ιδιωτικό πανεπιστήμιο και πράγματι στην Ελλάδα υπάρχει ήδη υπερβολικά μεγάλος αριθμός ιδιωτικών πανεπιστημίων. Δεν είναι, όμως, τα ίδια με τα αυθεντικά, σε αντιδιαστολή με το δικό μας «πακέτο», που απολαμβάνει διεθνούς αναγνώρισης και κύρους, Αν το ελληνικό κράτος δεν δεχτεί να το αναγνωρίσει, τόσο το χειρότερο για το ίδιο... Ελπίζω όμως ότι η νομοθεσία θ' αλλάξει, θα τροποποιηθεί το περίφημο άρθρο 16 του συντάγματος. Υπακούει σ' έναν προστατευτισμό που δεν είναι στο πνεύμα της ευρωπαϊκής οικοδόμησης.

* Πώς θα ξεπεράσετε λοιπόν τα προβλήματα της ελληνικής νομοθεσίας;

- Ακριβώς αυτό συζητάμε για να δούμε τι θα κάνουμε. Πιθανόν ν' ανοίξουμε μόνο το δεύτερο έτος των μαστέρ, για πτυχιούχους ελληνικών πανεπιστημίων, με την προϋπόθεση ότι έχουν το απαιτούμενο επίπεδο. Έτσι κι αλλιώς για τα μαστέρ προβλέπεται διαδικασία επιλογής.

* Και πότε ακριβώς θα το γνωρίζετε αυτό;

- Το συντομότερο δυνατό, ελπίζω. Θα θέλαμε ν' ανοίξουμε τα πρώτα τμήματά μας στην Ελλάδα το φθινόπωρο του 2008.

* Μιλήσατε για προστατευτισμό, όμως και η Γαλλία για πολλά χρόνια δεν άφησε να δημιουργηθούν ιδιωτικά ιδρύματα.

- Ο νόμος άλλαξε πρόσφατα και τα ιδρύματα απέκτησαν μεγαλύτερη αυτονομία. Ελπίζω, λοιπόν, ότι στα χρόνια που έρχονται οι διαφορές ανάμεσα στις ιδιωτικές γκραντ εκόλ και τα δημόσια πανεπιστήμια θα είναι πολύ μικρότερες. Για παράδειγμα, εμείς υπογράψαμε συμφωνία με μία από τις γκραντ εκόλ και οι φοιτητές και στα δύο ιδρύματα θα μπορούν να κάνουν μαθήματα σε όποιο επιλέξουν κατοχυρώνοντας τα μαθήματα. Είναι ένα δείγμα ότι η νοοτροπία αλλάζει γρήγορα. Προσωπικά είμαι ενάντια στη γαλλική παράδοση που προστάζει πως ό,τι είναι δημόσιο είναι και καλύτερο. Γι' αυτό φτάσαμε στη σημερινή μιζέρια. Και ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματά μας είναι ότι το δημόσιο πανεπιστήμιο -που δεν εφαρμόζει επιλογή εισόδου- έχει καταντήσει να μαζεύει όσους δεν γίνονται δεκτοί στα άλλα ιδρύματα. Βρίσκομαι όμως στο εξωτερικό και δεν θέλω να κάνω αρνητική διαφήμιση για τη χώρα μου.

* Δεν δημιουργείται όμως έτσι ένα χάσμα ανάμεσα στους έχοντες και στους μη έχοντες;

- Φυσικά. Γι' αυτό κάνουμε ό,τι μπορούμε και τουλάχιστον σε επίπεδο μαστέρ, μπορούμε να υπερηφανευόμαστε ότι τα πτυχία μας είναι το ίδιο καλά με τα αντίστοιχα των γκραντ εκόλ.